

การบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหายาเสพติด ของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต

Integration among Homes, Schools, and Mosques to Prevent the Drug
Problems among Young Muslims in Phuket Province

สันติ เกาะกาวี

Sunti Kohkawe

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินการป้องกันปัญหา
ยาเสพติดของเยาวชนมุสลิมจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคใน
การป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิมจังหวัดภูเก็ต 3) เพื่อเสนอรูปแบบการ
บูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม
จังหวัดภูเก็ต ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Method) ศึกษาเอกสาร
การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น
ผู้นำท้องที่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และโต๊ะอิหม่าม จัดสัมมนาวิชาการ และวิเคราะห์
ข้อมูลเพื่อจัดทำร่างรูปแบบการบูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหา
เสพติดของเยาวชน จังหวัดภูเก็ต” และจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยืนยันร่างรูปแบบ

ผลการวิจัยพบว่า

การดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิมจังหวัดภูเก็ตใน
ปัจจุบัน ผู้นำท้องที่ มุ่งเน้นการปราบปรามมากกว่าการป้องกัน การดำเนินการปลาย
เหตุ ไม่มีรูปแบบแนวทางที่ชัดเจน ไม่มีบ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการดำเนินการแก้ไข
ปัญหาเสพติด ไม่มีการบูรณาการที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษามองปัญหาในมุมมอง
ค่อนข้างแคบ และข้อมูลเรื่องยาเสพติดไม่เป็นระบบ ขาดการมีส่วนร่วมของมัสยิด

ปัญหา อุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัด
ภูเก็ต พบว่า ภาครัฐให้ความสำคัญของปัญหา แยกส่วนการป้องกัน ผู้นำท้องถิ่น
ผู้นำท้องที่เกิดความขัดแย้งกัน เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน ไม่ประสบความสำเร็จ

ชุมชนไม่กล้าเข้ามาเกี่ยวข้องกับดำเนินการ เพราะไม่ปลอดภัยชีวิตตัวเอง พ่อแม่เลี้ยงลูก ผิดทาง ใต้ถุนหม่ามเน้นเรื่องพิธีกรรมมากกว่ามอปัญหาชุมชน ผู้อำนวยการโรงเรียน มอปัญหาที่ปลายเหตุ ไม่จัดเก็บข้อมูลนักเรียนที่ติดยาในอดีต

รูปแบบการบูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหายาเสพติด ของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต เรียกว่า BAROM model มีรายละเอียดดังนี้ B แทน คำว่า Brainstorming หมายถึง การรวมพลังความคิด ประสบการณ์และองค์ความรู้ของผู้มีบทบาท อำนาจหน้าที่ของ บ้าน โรงเรียน มัสยิด และเครือข่าย เพื่อค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา A แทนคำว่า Antibody หมายถึง การผนึกกำลังในการปลูกฝัง เชื่อมโยงประสบการณ์ ความรู้ และจิตวิญญาณที่บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการสร้างความเข้มแข็งและมั่นคงให้แก่เยาวชน R แทนคำว่า Responsibility หมายถึง การเสริมสร้างความรับผิดชอบ ต่อผู้มีบทบาท อำนาจหน้าที่ของ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในวิถีชีวิตของเยาวชน O แทนคำว่า Organizing หมายถึง การสร้างองค์กรแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) คือองค์กรที่มีองค์ประกอบของการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ผู้รับบริการจะต้องมีภาวะผู้นำ มีเทคนิคและเครื่องมือการบริหาร มีธรรมาภิบาล การใช้ องค์กรเป็นคู่เทียบเคียง การสร้างคุณภาพบุคลากรและการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกระบวนการในการดำเนินการบริหารที่ริเริ่มจากผู้บริหารระดับสูง มีการสร้าง องค์กรและทีมงาน มีเครื่องมือคุณภาพ ให้ความรู้แก่บุคลากร ติดตาม ประเมินผล ทบทวนการ ให้รางวัลผู้ประสบผลสำเร็จและการเทียบเคียงกับหน่วยงานที่ประสบ ผลสำเร็จขององค์กร เพื่อในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของเยาวชน M แทนคำว่า Management หมายถึง การบริหารจัดการตามแนวคิดทฤษฎีการบูรณาการ ทฤษฎี ความขัดแย้งและการบริหารจัดการรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสม กับบริบทตามภูมิศาสตร์ ภูมิสังคมในการแก้ไข้ปัญหา

คำสำคัญ : การบูรณาการ การป้องกันปัญหายาเสพติด เยาวชนมุสลิม

ABSTRACT

The purposes of the research were: 1) to study the current ways to prevent the drug use problems among young Muslims in Phuket province; 2) to investigate problems that have occurred; and 3) to propose a model to prevent the drug use problems among young Muslims in Phuket Province. This was a qualitative research. The research instruments included document analysis and an in-depth interview. The main informants included leaders of the community, school directors, as well as Imams. A focus group discussion was organized to confirm a model to prevent drug problems which was created by the researcher.

The study revealed :

Currently, the community leaders used a suppression strategy to prevent drug problems among young Muslims in Phuket Province. However, the strategy was found unclear and ineffective. Schools worked separately and solved the problems in a limited way. No system for disseminating drug information was found. The most important factor is that there was no integration among the young people's homes, schools, and mosques.

The problems found was that the government focused on the drug problems, but neglected the prevention of the problems. There was an interest conflict among the community leaders. Most of the community residents were afraid to become involved in drug problems. Many of the parents spoiled their children, while a lot of Imams focused only at the religious rites. The schools were not taking this problems seriously. There was no history of the risk students found in the schools.

The researcher proposed a model called BAROM to encourage the integration among the students' homes, schools, and mosques to prevent the drug problems. "B" comes from Brainstorming to collect concepts and

guidelines from experts to prevent the drug problems; “A” comes from Antibody which refers to integration among the children’s homes, schools and mosques to build an awareness among the young people about drug disadvantages; “R” comes from Responsibility which refers to encouraging parents, teachers, and Imams to realize their roles in preventing the young Muslims from becoming involved in drugs; “O” comes from Organizing which means the establishment of a one stop service center in the community to prevent the drug problems; “M” comes from Management which means the usage of management principles for the drug problem based on the theory of integration and integration and the community context.

Key Words: Integration, Prevention of Drug Abuse, Young Muslims

บทนำ

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ลูกหลานแผ่ขยายเข้าไปในชุมชน และโรงเรียน ทำลายอนาคตเยาวชนของชาติ มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความมั่นคงของประเทศ ภัยของยาเสพติดจึงเป็นภัยร้ายแรงที่ทำลายชาติ ทำลายแผ่นดิน ทั้งๆ ที่มีกฎหมายควบคุม ปราบปรามและรณรงค์แก้ปัญหาด้วยวิธีต่าง ๆ มาโดยตลอด แต่กลับมีจำนวนผู้เสพเพิ่มมากขึ้น

ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาที่คนส่วนใหญ่มักจะมุ่งความสนใจไปที่กลุ่มผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติด โดยเฉพาะผู้เสพยาเสพติดที่เป็นเยาวชน ซึ่งเป็นผู้เสียหายโดยตรงจึงทำให้ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา ครู ผู้ปกครอง องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนชนสื่อมวลชนต่างก็ให้ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะการพยายามสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เด็กและเยาวชนให้มีชีวิตที่ดีงาม ห่างไกลจากยาเสพติด ซึ่งต้องระมัดระวังทั้งในเรื่องของการสรรหาวิธีการและเลือกพื้นที่เนื้อหา ข้อความที่เข้าถึงเยาวชนได้ตรงจุด

ทั้งนี้เพราะเด็กและเยาวชนนั้นจะมีลักษณะพิเศษ เช่น ไม่ชอบให้ใครว่ากล่าวตักเตือนตรงๆ โดยเฉพาะผู้ใหญ่ แต่จะรับข่าวสารข้อมูลได้มากขึ้นถ้าเยาวชนด้วยกันเป็นผู้ให้ข่าวสารข้อมูลนั้น หรือตนเองเป็นผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสาร (กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2552) ปัญหาสาเหตุตึงเครียดมีทั้งปัญหาเฉพาะของคนใดคนหนึ่ง หรือสังคมหนึ่งเท่านั้นแต่เป็นปัญหาของทุกคนในสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนที่ต้องร่วมมือป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุได้อย่างจริงจัง ซึ่งปัจจุบันปัญหาสาเหตุมีความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมในยุคที่มีการพัฒนา และถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐและเอกชนได้เข้ามาร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหายู่หลายหน่วยงานก็ตาม แต่การแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคมกลับมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น โดยกลุ่มประชากรที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน (สุวิจนา ตรีรส, 2553 : 2)

การแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน คงไม่สามารถที่จะผลัดความรับผิดชอบและภาระหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขไปให้สถาบันครอบครัว หรือสถาบันการศึกษาเท่านั้น เพราะสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ก็มีหน้าที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมดังกล่าวเช่นเดียวกัน แต่สิ่งที่สำคัญคือ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาแล้วสถาบันต่าง ๆ ได้ทำอะไรเพื่อช่วยบรรเทาเด็ก ๆ และเยาวชนกันบ้าง จากแนวคิดบวร ซึ่งเป็นแนวคิดในการรวมตัวกันของ บ้าน วัด โรงเรียน ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมยาเสพติดของเด็กและเยาวชน เพราะไม่ว่าจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือพัฒนาก็ไม่สามารถทำได้เพียงลำพังโดยสถาบันหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เช่น สถาบันในสังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน สื่อมวลชน องค์กรต่าง ๆ เป็นต้น เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ตลอดจนร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของปัญหาเสพติด เพราะเด็กและเยาวชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญทางโครงสร้างของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่ส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัว (บ้าน) สถาบันทางศาสนา

(วัด) และสถาบันการศึกษา (โรงเรียน) ในการยึดเหนี่ยวจิตใจ สร้างศรัทธาและปลูกฝังให้คนหยั่งลึกใน “ศีลธรรมพื้นฐาน” คือ “การเคารพในศักดิ์ศรี คุณค่า สิทธิและหน้าที่ของความเป็นคนอย่างเท่าเทียมกัน” ยึดมั่นในคุณความดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น สำนึกใน “คุณธรรม” มีจริยธรรมในการดำเนินชีวิตและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ความไม่โลภและมีเมตตาเป็นผู้อื่น ความเมตตาความรู้ รัก สามัคคี ความรักชาติ และทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และมี “ความเพียร” คือความอดทนขยันหมั่นเพียร มีสติปัญญาและรอบคอบ อันจะทำให้ดำเนินวิถีชีวิตอย่างมีความสุข การรู้จักประมาณตน มีเหตุผลและรอบคอบระมัดระวัง นำไปสู่ “สังคมแห่งศีลธรรมความดี” ที่มีความสมดุลระหว่าง “โลกวัตถุ” กับ “วิญญาณ” เพราะคน เป็นทุนสังคมที่สำคัญที่สุด และมีบทบาทเป็นทั้งผู้สร้างการพัฒนาและผู้ได้รับผลจากการพัฒนา จึงเป็นต้องพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยเริ่มจากการเสริมสร้าง “สุขภาพะ” ของประชาชนให้มีสุขภาพแข็งแรงและมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีให้สามารถดูแลตนเองได้ และมีกำลังทำประโยชน์ต่อส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดเมืองท่องเที่ยว ที่ติดอันดับโลกที่มีผู้คนหลากหลายทั้งนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบอาชีพหรือภารกิจที่มีทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย หนึ่งในประเด็นที่ผิดกฎหมาย ยาเสพติดมีทุกชนิดที่น่าตกใจ บริเวณรอบนอกเมืองภูเก็ต มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ด้านยาเสพติดที่มีความรุนแรงมากขึ้น และสถิติการจับกุมคดียาเสพติดมีเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่เป็นอนาคตของชาติ ถือว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุด ดังนั้นควรต้องส่งเสริมสถาบันครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง เนื่องจากสถาบันครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลทำให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างได้ผล ในขณะเดียวกันสังคมต้องการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อผู้ที่เคยติดยาเสพติดเพื่อให้โอกาสในการกลับคืนสู่สังคม และเมื่อบุคคลเหล่านี้มีที่ยืนอย่างมั่นคงในสังคมแล้วก็จะเป็นการปิดประตูที่ทำให้ไม่หวนกลับไปสู่เส้นทางแห่งความมืดนั้นได้อีก (ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดภูเก็ต, 2555)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของเยาวชน จังหวัดภูเก็ต โดยศึกษาสภาพทั่วไป บทบาท สถานภาพของสถาบันบ้าน โรงเรียน และมัสยิด (บรม) ในการบูรณาการโดยใช้ พลังศาสนา ด้านจริยธรรม คุณธรรม และศีลธรรม ในการดำเนินงานป้องกันแก้ไข ปัญหาเสพติด เพื่อให้ปัญหาเสพติดลดน้อยลงหรือหมดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต ในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อเสนอรูปแบบการบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกัน ปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต โดยกำหนดขอบเขตด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการ ดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน ศึกษา ปัญหา อุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิมจังหวัดภูเก็ต และการ สร้างรูปแบบการบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกัน ยาเสพติด เยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต

2. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญและประชากร

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย แบ่งแยกตามกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล 3 ระยะ จึงแบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้จัดได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) รวมทั้งสิ้น 40 คนประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมจำนวน 20 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการ จำนวน 10 ท่าน ผู้นำศาสนา โต๊ะอิหม่าม จำนวน 10 ท่าน ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ 3 ประเด็น แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นสำคัญ ๆ

ระยะที่ 2 จัดสัมมนาวิชาการ ในหัวข้อ การบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต ตามวัตถุประสงค์ 3 ประเด็น ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และผู้ที่เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ 85 ท่าน นำมาสรุปวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นสำคัญ ๆ จากข้อมูลการสัมมนาวิชาการ

ระยะที่ 3 ได้นำร่างรูปแบบการบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต มาดำเนินการจัด Focus Group จากผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน เพื่อเป็นการยืนยันร่างรูปแบบให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาศึกษาวิจัย มกราคม 2557 - มีนาคม 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีขั้นตอนและกระบวนการ ดังรายละเอียดขั้นตอนต่อไปนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งออกเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้จัดได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) รวมทั้งสิ้น 40 ท่าน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 20 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการ จำนวน 10 ท่าน ผู้นำศาสนา โต๊ะอิหม่าม จำนวน 10 ท่าน

ระยะที่ 2 การจัดสัมมนาวิชาการ เพื่อเก็บข้อมูลโดย วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ผู้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ 85 ท่าน

ระยะที่ 3 จัดสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ดำเนินการวิพากษ์ร่างรูปแบบการบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาอาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต เพื่อเป็นการยืนยันและปรับปรุงข้อมูลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นี้ใช้เครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์ โดยแนวทางในการกำหนดกรอบคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ (Main Question) ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งปัญหาของคำถามในการวิจัย สำหรับการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการดำเนินการเก็บข้อมูล ด้านการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรีภาพได้บรรยายการสนทนาแลกเปลี่ยนแบบเป็นกันเอง ด้วยกรอบคำถามที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามแนวคิดและทฤษฎี เพื่อให้การนำเสนอเนื้อหาเกิดความสมบูรณ์และเข้าใจมากขึ้น โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ตามรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทุกประเภทของข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เชิงลึกจากกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องและนำมาวิเคราะห์ตามองค์ประกอบสำคัญ คือ ความมีระเบียบในการวิเคราะห์ การตีความ การจัดแบ่งหมวดหมู่โดยอิงหลักเกณฑ์จากแนวคิดทฤษฎีเป็นสำคัญนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายเชิง

พรรณนา (Descriptive Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดสัมมนาวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และผู้เข้าร่วมสัมมนา 85 ท่าน

2. นำผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ของการสัมภาษณ์เชิงลึก และนำผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ของการสัมมนาวิชาการ มาดำเนินการร่างรูปแบบการบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต

3. นำ “ร่างรูปแบบการบูรณาการ บ้านโรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต มาสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน เพื่อวิพากษ์ยืนยันร่างรูปแบบ การบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต

4. สร้างรูปแบบบูรณาการ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนจังหวัดภูเก็ต

ผลการศึกษา

1. การดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ตในปัจจุบัน มองว่าการติดยาเสพติดเกิดมาจากพฤติกรรมของทุกคนในครอบครัว และกลุ่มเพื่อน ทุกคนมองผู้ติดยาเสพติดเป็นเรื่องเลวร้าย ต้องดำเนินคดีอย่างเดียว ผู้นำท้องถิ่นมุ่งเน้นการปราบปรามมากกว่าการป้องกัน ปัญหาเสพติดจึงไม่สิ้นสุด เพราะไม่ได้ควบคุมตั้งแต่ต้นเหตุ แต่ไปดำเนินการปลายเหตุ การประสานความร่วมมือ ระหว่างรัฐและประชาชนไม่มีรูปแบบ และแนวทางที่ชัดเจน บ้าน โรงเรียน มัสยิด ไม่ได้นำมาดำเนินการ แก้ปัญหาเสพติด ไม่มีหน่วยงานไหนที่เข้ามาประสานความร่วมมือในด้านการบูรณาการ พ่อแม่ หรือผู้ปกครองไม่เคร่งครัดในเรื่องของศาสนา ส่งผลให้เยาวชนหันมาเสพยาเสพติด หากพ่อ แม่ให้ความเข้มงวดเรื่อง ศาสนามากกว่านี้เด็กที่จะติดยาเสพติดก็น้อยลง เพราะเยาวชนจะหันมาเข้ามัสยิด และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เยาวชนขาดความรักความเอาใจใส่ เมื่อไหร่ก็ตามที่เขาได้รับความรัก การดูแลเอาใจใส่ที่ดีอย่างถูกวิธี เขาก็จะไม่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไป ผู้บริหารสถานศึกษายังมองปัญหาเรื่องยาเสพติดในมุมมองที่ค่อนข้างแคบ ถึงแม้จะจัดโครงการอบรมอะไรขึ้นมา แต่โครงการจัดขึ้นแล้วก็ได้หมายความว่า จะเกิดผลกับตัวบุคคลที่ติดยาเสพติด

เพราะบุคคลที่ติดยาเสพติดไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ข้อมูลยาเสพติดไม่มีความชัดเจนไม่มีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ไม่ว่าจะทางตำรวจ กรมการปกครอง และโรงเรียน

2. ปัญหา อุปสรรคในการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต พบว่า ภาครัฐไม่ได้มองถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติด และแยกส่วนในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดยังไม่มีกระบวนการรวบรวมข้อมูลที่แน่ชัด และไม่มีคนรับผิดชอบในเรื่องนี้ ผู้นำชุมชนในทุกท้องถิ่น เกิดความขัดแย้งกัน ไม่ว่าจะเลือกผู้ใหญ่บ้าน เลือกลง อบต. หรือเลือกกำนันก็จะขัดแย้ง กันทั้งหมดจึงเกิดอุปสรรคในการดำเนินงาน เรื่อง การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด คือ ทำเพื่อได้ผลงาน และเพื่อวัดจำนวนโครงการ แต่ไม่หวังผลลัพธ์ของความสำเร็จ และเมื่อยาเสพติดเยอะขึ้นก็จัดโครงการอบรมอะไรขึ้นมา แต่โครงการจัดขึ้นแล้วก็ไม่ได้หมายความว่า จะเกิดผลกับตัวบุคคลที่ติดยาเสพติดเพราะบุคคลที่ติดยาเสพติดไม่ได้เข้าร่วมโครงการประกอบกับทางอำเภอไม่มีงบประมาณในส่วนนี้จึงจำเป็นต้องของบประมาณจาก อบต. ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการ และชุมชนควรจะเน้นหลักการบำบัด แต่ในปัจจุบันคนในชุมชนต่างคนต่างอยู่ ทางประชาชนไม่มีตัวชี้วัดว่าจะรักษาความปลอดภัยได้ จึงไม่ได้แก้ปัญหายาอย่างแท้จริงเลย การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ส่วนมากตามใจลูก ลูกจะเอาอะไรก็ให้ บางครอบครัวไม่อบอุ่นทำให้เกิดปัญหาสังคม รวมถึงพ่อ แม่ ขาดความรู้ในการเลี้ยงดูบุตร ชาวมุสลิมภูเก็ตดั้งเดิมเป็นคนรวยมีที่ดิน มีเงินเยอะ จึงเป็นโอกาสที่จะเปิดช่องทางทำมาหากินของคนค้ายาเสพติดที่เอาลูกไปเป็นเครือข่ายและอดีตผู้ชายจะติดสารเสพติดมากกว่าผู้หญิง แต่ปัจจุบันร้อยละ 30 ผู้หญิงจะเริ่มทวีคูณขึ้นเรื่อยๆ จนปริมาณเกือบเท่าเทียมกันกับผู้ชายปัจจุบันเยาวชนมองเรื่องของศาสนาเป็นเรื่องของผู้สูงอายุ ปัจจุบันโต๊ะอิหม่าม เน้นหนักเรื่องพิธีกรรมไม่ได้มองปัญหาอบด้านที่เกิดกับมุสลิมทุกคน (สป.บุรุษ) และมองว่าปัญหาเรื่องยาเสพติดไม่ได้เป็นหน้าที่หลักของมัสยิด ผู้อำนวยการโรงเรียน มองการแก้ไขปัญหายา เป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ และทางโรงเรียนมองเรื่องปัญหายาเสพติด เป็นเรื่องไกลตัว เพราะไม่ใช่หน้าที่หลัก การขายยาเสพติดได้พัฒนาไปมากกว่าการป้องกันแก้ไขแบบเดิม ๆ และประกอบด้วย

โรงเรียนไม่ได้เก็บข้อมูลของนักเรียนที่ติดยาในอดีตแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นอาวุธที่ใช้ในการป้องกันต่อไป

3. รูปแบบการบูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหายาเสพติด ของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต เรียกว่า BAROM model มีรายละเอียดดังนี้

B แทนคำว่า Brainstorming หมายถึง รวมพลังความคิดทั้งกาย ใจ ทรัพย์สิน ด้วยความสมัครใจ โดยมีจิตอาสาที่กำหนดกรอบของการรวมพลังทั้งสามสถาบันละ 1 คน นำมาบูรณาการมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผลปัญหาออกเป็นหมวดหมู่ ในประเด็นปัญหาในอดีต ปัจจุบัน มาแก้ไขปัญหา ส่วนอนาคตนำมาป้องกันให้ตรงกับข้อเท็จจริงของปัญหา

A แทนคำว่า Antibody หมายถึง ปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชน เป็นหลัก ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านจิตวิญญาณทั้งสามสถาบัน นำมาผืนึกประสานภูมิคุ้มกันเช่น กตัญญู เห็นใจผู้อื่น การเสียสละพัฒนาความรู้ สร้างทัศนคติเกี่ยวกับสารเสพติด เรียนรู้ ด้านเทคนิคการปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดีจากเพื่อน

R แทนคำว่า Responsibility หมายถึง สร้างความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีบทบาทของเยาวชนต่อ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์และเคารพผู้นำศาสนา สร้างความรับผิดชอบต่อผู้นำชุมชนด้วยรูปแบบเดียวกัน สร้างความปรองดองในบทบาทอำนาจหน้าที่ไปในทิศทางเดียวกัน สร้างธรรมะ ความจริง ธรรมชาติให้เยาวชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง

O แทนคำว่า Organizing หมายถึง สร้างองค์กรแบบเบ็ดเสร็จ หลักสำคัญ ต้องมีกิจกรรมต่อเนื่อง ต้องนำผู้มีบารมี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ชุมชนให้ความเคารพนับถือ ศรัทธา ต้องเชื่อฟัง ผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด องค์กรประกอบขององค์กรต้องมีเจ้าภาพที่ชัดเจนและมีเครือข่ายร่วมกันบูรณาการให้งานบรรลุเป้าหมาย

M แทนคำว่า Management หมายถึง การบริหาร การจัดการเน้นกิจกรรมด้วยการบูรณาการในการสร้างพลัง อำนาจ บารมีขององค์กร โดยการบริหารจัดการที่นำทฤษฎีการบูรณาการ ทฤษฎีการขัดแย้ง แนวคิดในการสร้างเครือข่ายมาผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ด้วยกระบวนการ POLC ในการบริหารให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

สัญลักษณ์เกม	แนวทาง	โครงการ	เป้าหมาย	เครือข่าย
B Brainstorming	สร้างความร่วมมือจากเครือข่าย 3 สถาบัน ได้แก่ บ้าน โรงเรียน มัสยิด และเครือข่ายชุมชนละแวก หรือจะผสมความคิด ในการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาสาเหตุของเยาวชนเสี่ยงจังหวัดภูเก็ต โดยครอบครัว 1 คน โรงเรียน 1 คน มัสยิด 1 คน	"โครงการศูนย์เพื่อประชาชน" วัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้ชุมชนนำเปิดประเด็นของปัญหาในอดีต ปัจจุบันอนาคต ได้ 2) เพื่อให้เกิดการกระตือรือร้นของสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน คือคณะกรรมการท้องถิ่น สิ่งและ ประสิทธิภาพได้ 3) เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างเป็นระบบได้	- ความมั่นคงของจังหวัด - คณะกรรมการ	-หน่วยงานราชการที่ เกี่ยวข้อง
A Antibody	ปลูกฝังประสบการณ์ ผู้มีบทบาท อำนาจและหน้าที่ ของครอบครัว โดยการเสวนาคอมรับเสียง สักค้อน สร้างความอดทน ออกกำลังกาย การกระทบกับปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ให้รอดพ้นจากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในอนาคตได้	"โครงการไขปัญหาอุลู่สินธุ์จากครอบครัว" วัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้ครอบครัวมีความรู้ที่แท้จริงในการดูแลลูกอย่างถูกต้องได้ 2) เพื่อให้ครอบครัว มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาอุลู่สินธุ์ได้ 3) เพื่อให้ครอบครัว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ซึ่งกันได้	- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่น้การศึกษา	- ผู้ปกครองที่ - ผู้ที่เกี่ยวข้อง - หน่วยงานราชการที่ เกี่ยวข้อง
R Responsibility	สร้างผู้มีบทบาท อำนาจ หน้าที่ ในการแสดงความรับผิดชอบต่อ บ้าน โรงเรียน มัสยิด โดยการบูรณาการ ประสบการณ์ ความรู้และจิตวิญญาณ ในการแก้ไข ปัญหาสาเหตุ	"โครงการต่อต้านยาเสพติดสำหรับ" วัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการ คือ สังคม ได้ 2) เพื่อให้ชุมชนมีความรับผิดชอบ มีป็นนริยชาติเงินทองกับบุคคลอื่น 3) มีความเดือดร้อนในสังคมได้ 3) เพื่อให้ชุมชน เป็นครอบครัวที่ถักถอของเด็กกำพร้า	- คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด - สำนักงานเขตพื้นที่น้การศึกษา	- ผู้ที่เกี่ยวข้อง - ผู้ที่เกี่ยวข้อง - ผู้ที่เกี่ยวข้อง
O Organizing	จัดตั้งองค์กรแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ในการแก้ไขปัญหาสาเหตุของเยาวชนเสี่ยงจังหวัดภูเก็ต และ กำหนดบุคลากรทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม ในการปฏิบัติภารกิจกับแก้ไขปัญหาสาเหตุของ เยาวชนมุสลิมจังหวัดภูเก็ต	"โครงการ One Step Service ในการแก้ไขปัญหาสาเหตุ" วัตถุประสงค์ 1) เพื่อแก้ไขปัญหาครอบครัวแบบเบ็ดเสร็จ 2) เพื่อเป็น ศูนย์กลางบูรณาการเครือข่ายขององค์กร ได้ 3) เพื่อเป็นศูนย์วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลปัญหาต่างๆอย่างเป็นระบบได้	- คณะกรรมการความมั่นคงจังหวัด	- สถาบันตำรวจภูธรอำเภอ ในท้องที่ - กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน
M Management	จัดระดมความคิด ประสานการรณรงค์และจัด วิทยุชุมชนร่วมกันของ บ้าน โรงเรียน มัสยิดและ เครือข่าย ในแนวทางการบริหารจัดการที่ ปราศจากความขัดแย้งในอนาคต	"โครงการคืนความสุภาพให้คนในชุมชน" วัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้คนในชุมชนปลอดคดียาเสพติดและกาเรียดีน 2) เพื่อให้คนในชุมชนมีความหวังในการแก้ไขปัญห 3) เพื่อให้คน ในชุมชนร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน	- องค์การบริหารส่วนจังหวัด - องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเทศบาล	- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน - เจ้าหน้าที่พัฒนา ชุมชน อำเภอ จังหวัด

การนำ BAROM ไปใช้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต ในปัจจุบัน จากการวิจัยพบว่า การดำเนินการป้องกันของภาครัฐเน้นราชการเป็นหลักในการดำเนินงานป้องกันส่วนภาคประชาชนเป็นเป้าหมายรอง ด้านการทำงานภารกิจหรือกิจกรรม โดยแยกส่วนภารกิจหรือกิจกรรมตามหน่วยราชการ เช่น การป้องกันปัญหาเสพติดด้านการปราบปรามให้หน่วยงานเจ้าหน้าที่ตำรวจ การบำบัดรักษาให้หน่วยงานสาธารณสุขโดยไม่มีการประสานงานร่วมกัน ต่างฝ่ายต่างทำไม่ว่าสถาบันบ้านสถาบันโรงเรียน และสถาบันมัธยมในการดำเนินงานการป้องกันไม่ได้มองถึงองค์รวมของการทำงานทุกภาคส่วน ไม่มีรูปแบบ ไม่มีแนวทางที่จะดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดให้เป็นเอกภาพได้ ในการดำเนินงานการป้องกันให้หน่วยงานที่ไม่เข้าใจ เข้าถึงของปัญหา มาดำเนินการป้องกันปัญหา ออกมาต่อความสำเร็จทั้ง ๆ ที่ต้นเหตุของปัญหาอยู่ที่สถาบันบ้านเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คณะกรรมการการศึกษาศึกษาปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (2545) ได้กล่าวถึง ด้านนโยบายของรัฐบาลต่าง ๆ ที่ผ่านมามุ่งเน้นด้านการปราบปราม มากกว่าการป้องกัน มุ่งเน้นให้ราชการเป็นผู้ลงมือดำเนินการเป็นหลัก รัฐบาลที่ผ่านมามองปัญหาเสพติดเป็นลักษณะแยกส่วน ทั้งด้านการป้องกัน การปราบปรามการบำบัดรักษาและฟื้นฟู และยังกล่าวถึง ด้านการบริหารจัดการ คือการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ผ่านมานี้ เนื่องจากนโยบายมองปัญหาแยกส่วน การดำเนินงานจึงทำแบบแยกส่วน ต่างคนต่างทำ ขาดเอกภาพในการดำเนินการ ไม่มีหน่วยงานหลักในการรวมหรือบูรณาการ ไม่มีแผนรวมจึงขาดการเดินไปสู่เป้าหมายและทิศทางเดียวกัน ต่างคนจึงต่างทำตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่ตนมี โดยไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ยังขาดทัศนคติที่วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ขาดการติดตามประเมินผล และขาดรูปแบบแนวทางในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่ชัดเจน การสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของภาครัฐเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของพื้นที่ที่มีความหลากหลาย การสนับสนุนก็ไม่ได้มาจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง เพราะขาดการประสานระหว่างภาครัฐกับประชาชน และการบังคับ

ใช้กฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งผู้นำชุมชนในบางพื้นที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติด

การดำเนินการป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาให้ความสำคัญน้อย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียน ที่มีบุคลิกในการเข้าถึงชุมชน สามารถบูรณาการสถาบันโรงเรียนกับชุมชนควบคู่กันกับการบริหารจัดการป้องกันปัญหาเสพติดของสถาบันมัธยมมีน้อยมาก ซึ่งไปให้น้ำหนักที่ชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 33-34) กล่าวถึง การป้องกันปัญหาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ความรู้ เสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะชีวิต และภูมิต้านทานยาเสพติดและอบายมุขและจัดระบบดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง โดยสร้างเครือข่ายแนะแนวภายในโรงเรียน และให้สถานศึกษานำศาสนาธรรมสู่เด็กเยาวชน เพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิตด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันศาสนา และโรงเรียนนอกจากการสั่งสอนอบรม ศาสนา และทำการเทศนา ประจำวันศุกร์ เรื่องความกลัว เกรงในพระเจ้า จะเน้นเรื่องพิธีกรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับแนวคิดของ สุภัทรา ลบล้ำเลิศ (2542 : 110) กล่าวว่า ศาสนายังเป็นสถาบันที่มีส่วนสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของมนุษย์แล้วเป็นส่วนสำคัญต่อการช่วยยกระดับพื้นฐานของจิตใจให้สูงขึ้น ไม่ว่าจะอยู่ในศาสนาใดก็ตาม

2. ปัญหา อุปสรรคในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต จากการวิจัยพบว่า ภาครัฐจะมองปัญหาระดับชาติแต่การกระทำเป็นปัญหาระดับท้องถิ่น กระบวนการทำงานแยกส่วน เนื่องจากการทำงานของภาครัฐตั้งแต่ระดับสั่งการถึงระดับการปฏิบัติการยังขาดการประสานเชื่อมโยง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่มีผลกระทบ ต่อปัญหาเสพติดและยังขาดเจ้าภาพหลัก ของสถาบันบ้านสถาบันโรงเรียน และสถาบันมัธยม ในการบูรณาการปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ตในชุมชนไม่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (2545) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการโดย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ผ่านมา มองปัญหาแยกส่วน การดำเนินงานจึงทำแบบแยกส่วน

ต่างคนต่างทำ ขาดเอกภาพในการดำเนินการ ไม่มีหน่วยงานหลักในการรวมหรือบูรณาการ ไม่มีแผนรวม จึงขาดการเดินไปสู่วเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน ต่างคนจึงต่างทำตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่ตนมี โดยไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ยังขาดดัชนีชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ขาดการติดตามประเมินผล และขาดรูปแบบแนวทางในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ที่ชัดเจน

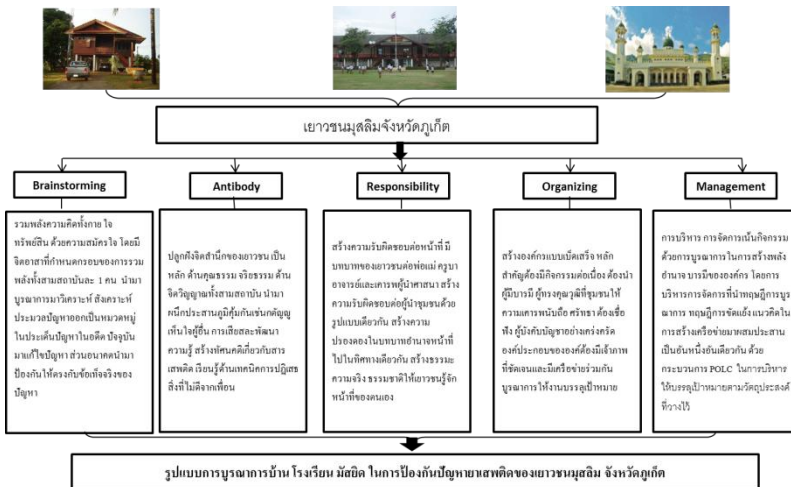
จากสังคัมปัจจุบันด้วยเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรที่ทำให้ครอบครัวยากจน ต้องทิ้งลูกให้กับผู้สูงอายุดูแล ลูก ๆ ขาดความอบอุ่นทางด้านจิตใจ จึงเปลี่ยนพฤติกรรมไปคบเพื่อน ๆ จึงหาทางออกด้วยการติดยา และค้ายาในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNODCCP (2002: 15) กล่าวว่า กว่า 30 ปี ที่ผ่านมา นักวิจัยพยายามหาคำตอบว่าเหตุใดบุคคลกลุ่มหนึ่งจึงใช้ยาเสพติด ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งไม่ใช้ยาเสพติด โดยปัจจัยที่เพิ่มโอกาสให้บุคคลเริ่มใช้ยาเสพติดเรียกว่า ปัจจัยเสี่ยง (Risk factors) ในทางกลับกัน ปัจจัยที่จะป้องกันบุคคลนั้นจากการใช้ยาเสพติดเรียกว่า ภูมิคุ้มกัน (Protective factors) โดยบุคคลที่มีปัจจัยเสี่ยงจำนวนมากกว่าภูมิคุ้มกัน ก็จะมีแนวโน้มที่จะใช้ยาเสพติดมากกว่า โดยระดับบุคคลจะมีลักษณะทางจิตวิทยา เช่น มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ การปกป้องสิทธิ์ตนเอง พฤติกรรมก้าวร้าว และมีทักษะการเข้าสังคมต่ำ มีความเชื่อที่ผิด ระดับครอบครัว คือไม่มีครอบครัว การถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นปัญหา ขาดความผูกพันกับพ่อแม่ บรรยากาศภายในบ้านวุ่นวาย และมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัวทั้งทางร่างกาย วาจา หรือลวงละเมิดทางเพศ ส่วนระดับระดับโรงเรียนและชุมชนนั้นจะไม่ได้รับการศึกษา มีปัญหาการเรียน คบเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีพฤติกรรมก้าวร้าว หุนหันพลันแล่น เป็นเด็กเร่ร่อน ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ชุมชนมีค่านิยมสนับสนุนการใช้ยาเสพติดและอยู่ในแหล่งที่หายาเสพติดได้ง่าย

3. รูปแบบการบูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต จากผลการวิจัยพบว่า ในการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนมุสลิมจังหวัดภูเก็ต ต้องบูรณาการของ บ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการผนวกการประสานปัญหาร่วมเครือข่ายทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน สอดคล้องกับ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) กล่าวว่า การบูรณาการก็คือการผนวกการประสาน การเติมเต็มการเชื่อมโยง การรวมกัน ร่วมกัน เป็นต้น ทฤษฎีการบูรณาการในทาง การเมือง มุ่งที่จะทำให้องค์การระหว่างประเทศเป็นเสมือนครอบครัวใหญ่ครอบครัวหนึ่ง โดยมีประเทศสมาชิกเปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน แนวความคิดของ ทฤษฎีบูรณาการนี้อาจจะเทียบได้กับแนวความคิดเกอไมน์ชาฟ ของสังคมวิทยา หมายถึง ลักษณะสังคมที่เน้นความสำคัญของการที่สมาชิกในสังคมมีความใกล้ชิดสนิท สนิมเป็นกันเอง เน้นความเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีและค่านิยมของชุมชน

รูปแบบการบูรณาการ บ้านโรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตติ ของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต เรียกว่า BAROM Model มีรายละเอียด

การบูรณาการบ้าน โรงเรียน มัสยิด ในการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตติของเยาวชนมุสลิม จังหวัดภูเก็ต

B แทนคำว่า Brainstorming หมายถึง รวมพลังความคิดทั้งกาย ใจ ทรัพย์สิน ด้วยความสมัครใจ โดยมีจิตอาสาที่กำหนดกรอบของการรวมพลังทั้งสามสถาบันละ 1 คน นำมาบูรณาการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผลปัญหาออกเป็นหมวดหมู่ ใน ประเด็นปัญหาในอดีต ปัจจุบัน มาแก้ไขปัญหา ส่วนอนาคตนำมาป้องกันให้ตรงกับ ข้อเท็จจริงของปัญหา สอดคล้องกับแนวคิดของ ประดิษฐ์ (2550) กล่าวว่า

เทคนิคการระดมสมองและการแก้ไขปัญหา การระดมสมอง (Brainstorming) คือ เครื่องมือในการหาแนวคิดที่เหมาะสมในการสร้างผลงานใหม่ หรือเครื่องมือในการ แก้ไขปัญหาที่ยังไม่เคยมีต้นแบบมาก่อนการระดมสมองกับการแก้ไขปัญหา ระบุปัญหา ที่แท้จริง สาเหตุที่แท้จริง แสวงหาทางเลือก เลือกลงทางเลือก ปฏิบัติและพิจารณาผลคือ การประเมินผลเพื่อการพิจารณาผล เช่นเดียวกับ วิโรจน์ ชำนาญการ (2549) ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ใน ตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน อยู่ในระดับมาก และมีความเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ส่งผลให้การ ดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน และองค์กรต่าง ๆ นั้นสามารถดำเนินการ ปราบปรามยาเสพติดที่ผ่านมาในปี 2545-2548 นั้น ทำให้การแพร่ระบาดของยาเสพติด ลดลง

A แทนคำว่า Antibody หมายถึง ปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชน เป็นหลัก ด้าน คุณธรรม จริยธรรม ด้านจิตวิญญาณทั้งสามสถาบัน นำมาผืนึกประสานภูมิคุ้มกันเช่น กตัญญู เห็นใจผู้อื่น การเสียสละพัฒนาความรู้ สร้างทัศนคติเกี่ยวกับสารเสพติด เรียนรู้ ด้านเทคนิคการปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดีจากเพื่อน สอดคล้องกับ ขวัญหทัย ยิ้มละมัย (2556) ศึกษา รูปแบบการบริหารกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน พบว่า รูปแบบการบริหารกิจกรรมเสริมสร้าง ภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน สร้างขึ้นประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ และปัจจัยการสร้างความสำเร็จ ได้แก่ 1) คณะกรรมการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด 2) กิจกรรมการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด 3) กระบวนการบริหารกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด และปัจจัยการ สร้างความสำเร็จในการจูงใจบุคลากรที่ปฏิบัติงานการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน มีความเหมาะสมและ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูนไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

R แทนคำว่า Responsibility หมายถึง สร้างความรับผิดชอบต่อนหน้าที่มีบทบาทของเยาวชนต่อพ่อแม่ ครูบาอาจารย์และเคารพผู้นำศาสนา สร้างความรับผิดชอบต่อผู้นำชุมชนด้วยรูปแบบเดียวกัน สร้างความปรองดองในบทบาทอำนาจหน้าที่ไปในทิศทางเดียวกัน สร้างธรรมา ความจริง ธรรมชาติให้เยาวชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับ มนทกานต์ โสมกุล (2549) ศึกษา บทบาทและศักยภาพของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พบว่า บทบาทในแต่ละหน้าที่ที่ได้รับเลือกตั้งมา ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้านสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำหมู่บ้าน หน่วยงานกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ผู้ประสานพลังแผ่นดินของหมู่บ้าน รวมถึงบทบาทของประชาชนทั่วไป ประชาชนทุกคนมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องช่วยกัน ร่วมมือกัน ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นทั้งด้านบวกและด้านลบ ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการทำให้ชุมชนห่างไกลยาเสพติด ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของชุมชน ได้แก่ การทำบุญหมู่บ้าน ประจำปีการกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้าน มีการประชุมคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำและต่อเนื่อง การจัดตั้งศูนย์สาธิตในชุมชน มีองค์กรนำที่มีความเข้มแข็งนำพาหมู่บ้านผ่านพ้นวิกฤติต่าง ๆ ได้

O แทนคำว่า Organizing หมายถึง สร้างองค์กรแบบเบ็ดเสร็จ หลักสำคัญต้องมีกิจกรรมต่อเนื่อง ต้องนำผู้มีบารมี ผู้ทรงคุณวุฒิที่ชุมชนให้ความเคารพนับถือ ศรัทธา ต้องเชื้อเพลิง ผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด องค์ประกอบขององค์ต้องมีเจ้าภาพที่ชัดเจนและมีเครือข่ายร่วมกันบูรณาการให้งานบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ บัณฑิตตาจินดาทอง (2555) ศึกษา กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า องค์ประกอบของกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาจะต้องมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม การจัดการความรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำคัญความรับผิดชอบต่อ และ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งแนวทางดำเนินการตามกลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นั้นในเรื่องการมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม จะต้องหาบุคคลเข้ามาช่วยกิจกรรมต้องคัดกรองคนที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในระหว่างการทำงาน และสอดคล้องกับบุษนาถ ศรีเผด็จและคณะ (2551) ศึกษา เครือข่าย

ชุมชนด้านยาเสพติดกับการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษคดียาเสพติด พบว่า บทบาทของเครือข่ายชุมชนด้านยาเสพติดกับการป้องกันการกระทำผิดซ้ำผู้พ้นโทษคดียาเสพติดเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นจากการทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการประสานความร่วมมือด้านสังคมสงเคราะห์ และศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ร่วมเป็นเครือข่าย นอกจากนี้เครือข่ายชุมชนด้านยาเสพติดมีแนวทางในการดูแล ป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติดในด้านจิตใจ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านวัตถุสิ่งของด้วย

M แทนคำว่า Management หมายถึง การบริหาร การจัดการเน้นกิจกรรมด้วยการบูรณาการในการสร้างพลัง อำนาจ บารมีขององค์กร โดยการบริหารการจัดการที่นำทฤษฎีการบูรณาการ ทฤษฎีการขัดแย้ง แนวคิดในการสร้างเครือข่ายมาผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ด้วยกระบวนการ POLC ในการบริหารให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สอดคล้องกับทฤษฎีของ ดาร์ฟ (Dalf, 2006) กล่าวว่า คนที่เป็นผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ 1) การวางแผน ประกอบด้วย การกำหนดขอบเขตของธุรกิจ ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ตลอดจนกำหนดวิธีการเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2) การจัดองค์การ ประกอบด้วย การจัดบุคคล แบ่งแผนงาน และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับแผนงาน เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินการตามแผนให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด 3) การชี้นำ (Leading) ประกอบด้วยเนื้อหา 2 เรื่องสำคัญ คือ ภาวะผู้นำ (Leadership) ซึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาตัวผู้บริหารเอง และการจูงใจ (Motivation) ซึ่งเกี่ยวกับการชักจูง หรือการกระตุ้นให้ผู้อื่นทำงานได้เต็มที่ตามความสามารถ และ 4) การควบคุมองค์การ (Controlling) เป็นการควบคุมองค์การให้การดำเนินงานต่างๆภายในองค์กร เป็นไปตามแผนงาน ความคาดหวังหรือมาตรฐานที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยทำให้ทราบถึงการป้องกัน ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ๆ และควรนำไปปฏิบัติ และวางแผนแก้ไขสามารถนำผลการวิจัยที่ได้นำไปปฏิบัติที่เป็นประโยชน์สังคมต่อไป

ด้านนโยบาย

1. รัฐควรต้องมุ่งเน้นการป้องกันเพื่อลดงบประมาณที่มากกว่าการปราบปราม ในการดำเนินการปัญหายาเสพติดให้ประชาชนมองความสำคัญ โดยภาครัฐเป็นเพียงพี่เลี้ยงให้การสนับสนุน
2. ภาครัฐควรมองการแก้ไขปัญหายาเสพติดในรูปองค์รวมในด้านการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และการฟื้นฟูในจุดเดียว ตำแหน่งเดียว พื้นที่เดียว เริ่มจุดเล็ก ค่อยขยายไปจุดใหญ่

ด้านบริหารจัดการ

3. ภาครัฐควรมีนโยบายเรื่องแผนการบูรณาการของชุมชนระดับหมู่บ้าน ถึงระดับจังหวัดด้วยการบริหารเบ็ดเสร็จครบวงจร
4. ภาครัฐควรจัดตั้งศูนย์ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด เชื่อมโยงการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค รูปแบบ ไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดมีเจ้าภาพหลัก ระดับต่าง ๆ รวมเป็นคณะกรรมการระดับจังหวัด ทำการแก้ไขยาเสพติดระดับจังหวัด
5. ภาครัฐควรกระตุ้นหรือส่งเสริม ผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียน ผู้นำทางศาสนา ให้มีความรับผิดชอบ ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ บทบาทให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนสูงสุด
6. ชุมชนควรผลักดัน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด เป็นแกนนำใน การสร้างความเข้มแข็งทางด้านร่างกายและจิตใจที่เอาชนะยาเสพติดทุกรูปแบบของชุมชน
7. ภาครัฐควรส่งเสริมให้องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ขององค์กรอิสระในการช่วยแก้ไขปัญหาในชุมชน

8.ภาครัฐควรสร้างความปรองดอง ความสามัคคีของคนในชุมชนในการแก้ไข ปัญหายาเสพติดด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้ทุกภาคส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาประเด็นการวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ลักษณะ หรือบริบท ของครอบครัว ที่สร้างภูมิคุ้มกัน และภูมิด้านทานยาเสพติด รวมถึงรูปแบบของครอบครัว โรงเรียน มัสยิด ที่ที่สร้างภูมิคุ้มกัน และภูมิด้านทานยาเสพติดอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2552). **คดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ.**

[Online]. Available : http://www2.djop.moj.go.th/org_location/org_view_sub.php.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **การคิดเชิงบูรณาการ.** กรุงเทพฯ : ชัดเชสมีเดีย

ขวัญหทัย ยิ้มละมัย. (2556). **รูปแบบการบริหารกิจกรรมเสริมสร้างภูมิคุ้มกันยา**

เสพติดในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.

คู่มือนิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
นเรศวร

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. (2553). **ความรู้และแนว**

ทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ:

คณะกรรมการการวิสามัญ. (2545). **ปัญหาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด.**

[Online]. Available : http://www.senae.go.th/senate/report_detail.php

นุชนาถ ศรีเผด็จ และคณะ. (2551). **เครือข่ายชุมชนด้านยาเสพติดกับการป้องกัน**

การกระทำซ้ำของผู้พ้นโทษคดียาเสพติด. งานวิจัยสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

บัณฑิตตา จินดาทอง. (2555). **กลยุทธ์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด**

ในสถานศึกษา. หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร

การศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ประดิษฐ์ อุดมย์. (2550). **หน่วยที่ ๔ มนุษย์กับการเรียนรู้**. เอกสารการสอน
ชุดวิชาพื้นฐานการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 15. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัย ธรรมมาธิราช.

มนทกานต์ โสมกุล. (2549). **บทบาทและศักยภาพของชุมชนในการป้องกันและ
แก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษา บ้านบึงเม็ง ตำบลบ้านพลวง
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ สาขาการพัฒนาศุภาพ
ชุมชน, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

วิโรจน์ ชำนาญการ. (2549). **การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ปัญหายาเสพติด
ในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัด
ลำพูน**. เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดภูเก็ต. (2555). **รายงานผลการ
ดำเนินงาน** (Online) Available : [http://www.phuket.go.th/webpk/file_](http://www.phuket.go.th/webpk/file_data/reportpolicy/04.zip)
[data/reportpolicy/04.zip](http://www.phuket.go.th/webpk/file_data/reportpolicy/04.zip)

สุภัทรา ลบล้ำเลิศ. (2542). **พุทธวิธีในการแก้ปัญหายาเสพติด : ศึกษาเฉพาะ
กรณี ศูนย์สงเคราะห์และบำบัดผู้ติดยาเสพติด วัดอินทาราม
จ.สมุทรสงคราม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2544). **แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครอง
ในสถานศึกษา เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสหนึ่ง ปี 2550**. (Online) Available : [http://www.nesdb.go.th/economic/social/ReportQ150\(11Jun07\).pdf](http://www.nesdb.go.th/economic/social/ReportQ150(11Jun07).pdf).

Dalf, R. (2006). **The New Era of Management: International Edition**. Ohio : Thompson
United Nations Office for Drug Control and Crime Prevention. (2002). **A
participatory handbook for youthdrug abuse prevention programmes:
A guide for development and improvement**. New York: United
Nations.